

INDEMNIZAREA PREJUDICIULUI REZULTAT DIN PASIVITATEA ASIGURĂTORULUI, ÎN MATERIA ASIGURĂRILOR DE RĂSPUNDERE CIVILĂ, PENTRU DAUNELE PRODUSE DE AUTOVEHICULE

Conf. univ. dr. Juanita GOICOVICI

Abstract

The paper approaches the problematics of granting moratorium damages, as penalties for the delayed performance of the insurer's duty to notify the beneficiary on the terms of the liability coverage offer, and, subsequently, for non-compliance by the professional insurer with the obligation described in art. 21, 1st and 2nd para. of Law no. 132/2017. The paper examines the legal reverberations of the insurer's non-compliance to the obligation to address the request for compensatory payment, within 30 days from the date of registration, under conditions similar to those assigned to the scenarios described in the 5th para. of art. 21 of Law no. 132/2017. The study argues that the specific sanction for non-fulfilment, by the insurance professional, of the obligation to respond (within 30 days from the date of registration) to the request addressed by the insured/injured person is that of presuming the existence of the tacit (implicit) consent of the professional insurer regarding the existence and extent of the claimant's right to compensation. Saliiently, the sanction characterising the delayed performance of the obligation to pay the compensation (the amount of which was fixed in a final court decision or which was established consensually, as a result of the intervention, between the insurance professional and the injured person, of the express agreement with regarding the extent of the claim or the tacit agreement) lies in the allocating of liquidated damages in the amount of 0,2% / day of delay, according to the provisions of art. 21, 5th para. of Law no. 132/2017, benefiting the creditor of the compensatory rights.

Keywords: *compensatory damages, insurer's passivity, civil liability insurance, diligent notification, tacit acceptance*

I. Observații introductive

Problematika stabilirii întinderii daunelor-interese acordate beneficiarului asigurării RCA (și a momentului de la care acestea se calculează), în ipoteza în care beneficiarul s-a confruntat cu pasivitatea asigurătorului, care a ignorat cu neglijență nejustificată executarea obligației de a adresa un răspuns solicitantului

într-un interval de 30 de zile de la data înregistrării solicitării, a fost una contro-versată¹ în practica judecătorească recentă. Rezolvarea acestor neconcordanțe a fost marcată de admiterea de către ÎCCJ a recursului în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, în Dosarul nr. 1025/1/2023, prin decizia ÎCCJ 18/2023 din 23 octombrie 2023², stabilind că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, cu modificările și completările ulterioare, în cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din același act normativ, penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere curg de la expirarea celor 30 de zile în care asigurătorul trebuia să răspundă cererii părții solicitante”.

Problema de drept formulată a fost aceea de a stabili dacă, „În cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, asigurătorul datorează penalități de 0,2% pe zi de întârziere?” Problematicele formulate vizează posibilitatea acordării daunelor moratorii (penalităților de întârziere) în beneficiul persoanei prejudiciate, pentru nerespectarea de către profesionist a obligației descrise în art. 21 alin. (1) și (2), de a răspunde solicitării de plată a despăgubirii, în termen de 30 zile de la data înregistrării acestei solicitări, în condiții similare celor alocate ipotezelor descrise în alin. (5) al art. 21 din Legea nr. 132/2017. Interogațiile practice au fost alimentate de faptul că dispozițiile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 care reglementează acordarea penalităților de 0,2%/zi de întârziere fac trimitere doar la alin. (4) al art. 21, privind termenul de 10 zile de achitare a despăgubirilor, termen ce curge de la data intervenirii unui acord al părților (cu privire la întinderea creanței al cărei debitor este asigurătorul) sau de la data comunicării hotărârii judecătorești definitive, fără ca textul art. 21 alin. (5) să conțină vreo trimitere expresă la dispozițiile art. 21 alin. (1) și (2) din același act normativ, care reglementează termenul de 30 de zile în care trebuie soluționată de către profesionistul asigurător cererea de despăgubire; în acest context, se ridică întrebarea dacă pasivitatea profesionistului, în sensul neemiterii refuzului/acceptului expres cu privire la cererea de despăgubire ar putea valora, simultan, o executare cu întârziere a obligației de plată a despăgubirilor, care să antreneze datorarea de daune-moratorii în cuantumul de 0,2 %/zi de întârziere specificat în art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017.

---

¹ Liviu Chiric, Carmen-Simona Chiric, Andreea-Cerasela Cimpoca, Alina-Nicoleta Mardare, *Asigurările de bunuri și persoane. Practică judiciară comentată*, Ed. Universul Juridic, București, 2021, pp. 51-56.

² Minuta deciziei ÎCCJ nr. 18/2023, în Dosarul R.I.L. nr. 1025/1/2023, poate fi consultată la adresa <https://www.iccj.ro/2023/10/23/minuta-deciziei-nr-18-din-23-octombrie-2023/>.

În timp ce dispozițiile art. alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 gestionează formarea acordului privind eligibilitatea solicitării de despăgubire și fixarea întinderii acesteia, prevederile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 sunt alocate problematicii acordării daunelor - interese moratorii pentru fiecare zi de întârziere în ceea ce privește plata despăgubirilor datorate persoanei prejudiciate, posterior expirării termenului de 10 zile alocat prin dispozițiile legale asiguratorului pentru efectuarea plății, în urma stabilirii întinderii creanței principale printr-o hotărâre judecătorească definitivă³ (a), printr-un acord intervenit voluntar între asigurator și asigurat/persoana prejudiciată, ca urmare a acceptării totale sau parțiale de către asigurator, în intervalul de 30 zile de la data înregistrării solicitării, a cererii de despăgubire formulate de asigurat/persoana prejudiciată (b) ori ca urmare a acordului de despăgubire tacit, implicit care intervine cu titlu de sancțiune, conform prevederilor art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017, în situațiile în care asiguratorul nu formulează o notificare de respingere/acceptare a solicitării de despăgubire în intervalul legal de 30 de zile de la data primirii acesteia (c). Sfera de reglementare distinctă a celor două seturi de norme grupate în art. 21 este acompaniată de diferențe semnificative în ceea ce privește natura sancțiunilor aplicabile pentru încălcarea respectivelor prevederi legale, după cum urmează:

(i) sancțiunea specifică neîndeplinirii, de către profesionistul asigurator, a obligației de a răspunde (într-un interval de 30 zile de la data înregistrării⁴) solicitării adresate de către asigurat/persoana prejudiciată este cea a prezumării existenței consimțământului tacit (implicit) al profesionistului asigurator cu privire la existența și întinderea dreptului de creanță al solicitantului despăgubirii;

(ii) sancțiunea specifică executării cu întârziere a obligației de plată a despăgubirii (al cărei quantum a fost fixat în cuprinsul unei hotărâri judecătorești definitive sau care a fost stabilit consensual, ca urmare a intervenirii, între profesionistul asigurator și persoana prejudiciată, a acordului expres cu privire la întinderea creanței ori a acordului tacit, prezumat ca existent la finele intervalului de 30 de zile de la data adresării solicitării, careia nu i s-a răspuns expres de către profesionist) este alocarea, în beneficiul creditorului despăgubirii, de daune moratorii în

---

³ Sau, după caz, printr-o decizie a unei entități SAL, în cazurile în care părțile au optat pentru soluționarea alternativă a litigiului prin procedurile SAL.

⁴ Sintagma utilizată de legiuitor în textul art. 21 din Legea nr. 132/2017 [„În termen de 30 de zile de la data înaintării cererii de despăgubire de către asigurat ori de către partea prejudiciată, asiguratorul RCA este obligat (...)”] este evazivă, făcând trimitere la „înaintarea” ori adresarea cererii de către asigurat/persoana prejudiciată, iar nu la momentul primirii (recepției) cererii de către profesionistul asigurator (i) ori la momentul înregistrării cererii (alocarea unui număr de înregistrare) (ii), ca moment de la care începe să curgă termenul legal de 30 de zile alocat răspunsului/rezolvării cererii. Apreciem că, în practică, pentru calculul respectivului termen, va prezenta relevanță momentul înregistrării efective a solicitării, moment de la care profesionistul dispune de un interval de 30 zile pentru acceptarea/refuzarea expresă motivată, totală ori parțială, a cererii.

cuantum de 0,2%/zi de întârziere⁵, conform prevederilor art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017.

2. Obligația profesionistului de a răspunde solicitării de plată a despăgubirii, în termen de 30 zile de la data înregistrării solicitării

Profesionistul asigurător este, mai întâi, debitor al unei obligații de a face, al cărei obiect se referă la emiterea unui răspuns expres, în sensul acceptării/respingerii (totale sau parțiale) a solicitării de plată adresate, în termenul de 30 zile stipulat în art. 21 alin. (1) și (2) din actul normativ. Reglementarea expresă, în termeni imperativi, care nu permit derogări convenționale în defavoarea „părții vulnerabile” a raportului juridic⁶ (asiguratul/persoana prejudiciată) a dreptului solicitantului de a primi un răspuns (de a-i fi procesată cererea de acordare a despăgubirilor) într-un interval de timp pe care legiuitorul l-a fixat ca fiind de maxim 30 zile este acompaniată de o sancțiune specifică, și anume operarea cu o prezumție absolută de existență a consimțământului (acordului) tacit, implicit al profesionistului asigurător la expirarea acestui interval, dacă acesta din urmă a omis să își exprime în mod expres acceptul/refuzul cu privire la existența și întinderea creanței solicitantului.

Stabilirea întinderii creanței⁷ al cărei titular este persoana prejudiciată și al cărei debitor este profesionistul asigurător⁸ intervine fie pe cale contencioasă, în dispozitivul unei hotărâri judecătorești rămase definitivă, fie în manieră convențională⁹, printr-un acord intervenit între profesionistul asigurător și solicitantul despăgubirii, acord care va presupune, după caz: (a) existența consimțământului expres al creditorului solicitant (exprimat în cuprinsul cererii adresate asigurătorului) și al profesionistului asigurător¹⁰, exprimat în răspunsul comunicat solicitantului; (b) existența consimțământului expres al creditorului solicitant (exprimat

⁵ Florin Iordache, „Efectele Deciziei 18/2023 privind dispozițiile art. 14 alin. (3) teza a doua din Legea 132/2017”, disponibil la adresa <https://www.juridice.ro/711588/efectele-deciziei-18-2023-privind-dispozițiile-art-14-alin-3-teza-a-doua-din-legea-132-2017.html>.

⁶ Atât raportul juridic contractual instalat între profesionistul asigurător și asigurat, cât și raportul juridic privind obligația de plată a despăgubirii (instalat între persoana prejudiciată și profesionistul asigurător, atunci când intervine convențional, voluntar, iar nu printr-o hotărâre judecătorească definitivă) nu pot conține prevederi derogatorii, care să extindă în beneficiul profesionistului asigurător termenul de 30 zile alocat de legiuitor pentru rezolvarea solicitării de plată a despăgubirilor.

⁷ Irina Sferdian, *Dreptul asigurărilor*, ediția a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2019, p. 219.

⁸ Sylvie Chanh, Jean Pechinot, *Manuel de l'assurance automobile*, Ed. L'Argus de l'assurance, 5e édition, Antony, 2016, pp. 74-78; Olga Mior, Jean-François Simon, *L'assurance des flottes automobiles. Gestion des risques, tarification et souscription des contrats, règlement des sinistres*, Ed. L'Argus de l'assurance, 3e édition, Antony, 2022, pp. 89-93.

⁹ Pauline Pailler, *Manuel de droit européen des assurances*, 2e édition, Ed. Bruylant, Bruxelles, 2022, pp. 127-132.

¹⁰ Vasile Nemeș, *Dreptul asigurărilor*, ediția a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 378.

în cuprinsul cererii adresate asiguratorului) și, respectiv, a consimțământului tacit al profesionistului asigurator, dedus din absența unei reacții a acestuia cu privire la existența și întinderea creanței (menționate de către solicitant în cuprinsul cererii de acordare a despăgubirilor), în intervalul de 30 de zile alocat prin dispozițiile art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017.

3. Prezumția irefragabilă a acordului tacit cu privire la întinderea despăgubirilor

În ipoteza descrisă în textul art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017, pasivitatea profesionistului asigurator este sancționată prin intervenția unei prezumții absolute, irefragabile cu privire la existența consimțământului acestuia la formarea acordului privind existența și întinderea creanței al cărei titular este persoana prejudiciată, cuantumul creanței fiind preluat din cuprinsul solicitării de acordare a despăgubirii adresate profesionistului; în situațiile în care profesionistul asigurator a permis să intervină expirarea intervalului legal de 30 zile de la data înregistrării solicitării de plată, fără a adresa solicitantului refuzul motivat ori acceptul său cu privire la existența și întinderea creanței de despăgubire, va fi prezumată existența consimțământului tacit al acestuia. Sancțiunea specifică ce intervine în astfel de cazuri este cea a prezumării acordului tacit asupra valorii creanței, la finele termenului de 30 de zile de începând cu data înregistrării solicitării; posterior expirării termenului de 30 de zile fără să fi intervenit un acord expres între părțile raportului juridic privitor la plata despăgubirilor ori fără să fi intervenit respingerea expresă, totală sau parțială a solicitării de acordare a despăgubirilor, întinderea creanței este prezumată ca fiind cea solicitată de către persoana prejudiciată, iar profesionistul asigurator are la dispoziție un interval de 10 zile pentru efectuarea plății, conform prevederilor art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017; dacă, în intervalul de 10 zile de la survenirea acordului tacit, debitorul profesionist nu efectuează plata (în cuantumul menționat în solicitarea de despăgubire, cuantum confirmat tacit prin pasivitatea acestuia în termenul de 30 de zile), vor curge penalități în cuantumul legal de 0,2%/zi de întârziere, începând cu cea de a 41-a zi de la data înregistrării cererii de despăgubire căreia nu i s-a formulat un răspuns, în versiunea refuzului/acceptului profesionistului, în intervalul de 30 zile la care face referire art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017.

Pe cale de consecință, învederăm că, pentru ipotezele în care profesionistul asigurator a omis comunicarea către solicitantul despăgubirii, a unei rezolvări a solicitării (emițând o notificare cu privire la termenii ofertei de despăgubire ori, după caz, în sensul respingerii motivate, totale ori parțiale a cererii adresate) într-un interval de 30 zile de la depunerea de către solicitant a cererii, expirarea

acestui termen va antrena survenirea acordului tacit al părților asupra cuantumului despăgubirii (pentru o valoare care este „preluată” din cuprinsul solicitării de plată înregistrate), iar profesionistul va datora plata acesteia într-un interval de 10 zile de la expirarea termenului de 30 zile stabilit de legiuitor în termeni imperativi.

4. Obligația de plată a despăgubirii în termen de 10 zile de la data stabilirii întinderii creanței și problematica daunelor moratorii

Într-o observație cu caracter de truism acceptat, se poate remarca faptul că prevederile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 reprezintă o aplicație particulară a dispozițiilor de ordin general din textul art. 1535 alin. (1) C. civ. (Daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești), conform cărora „În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu”.

În materia plății despăgubirii reglementate prin prevederile Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, scadența obligației de plată incumbând profesionistului asigurător¹¹ este stabilită prin raportare la curgerea termenului de 10 zile de la momentul fixării întinderii creanței beneficiarului, termen menționat în cuprinsul art. 21 alin. (4) teza I din Legea nr. 132/2017, conform căruia „Despăgubirea se plătește de către asigurătorul RCA în termen de 10 zile de la data acceptării ofertei de despăgubire prevăzută la alin. (1) lit. a) sau de la data la care asigurătorul RCA a primit o hotărâre judecătorească definitivă sau acordul entității de soluționare a litigiului cu privire la suma de despăgubire pe care este obligat să o plătească”. Dispozițiile legale menționate au o natură imperativă în beneficiul asiguratului/părții prejudiciate¹², nefiind permisă extinderea acestui termen prin clauze convenite expres în contractul încheiat între profesionistul asigurător și asigurat ori printr-un acord intervenit între profesionistul asigurător

¹¹ Irina Sferdian, *op. cit.*, p. 230.

¹² Fiind vizată, în principiu, încheierea unui contract de adeziune, ale cărui clauze sunt redactate unilateral de către profesionistul asigurător, în postura de *proferens* (cu includerea mențiunilor obligatorii ori a conținutului imperative alocat de legiuitor acestui contract, prin dispozițiile Legii nr. 132/2017) și (de regulă) fără posibilitatea negocierii clauzelor de către asigurat, ipostaziat ca *adherens*, ar putea fi concepută posibilitatea micșorării convenționale a termenului legal de 10 zile, profesionistul debitor al obligației de plată a despăgubirii renunțând parțial la beneficiul termenului stipulat în favoarea sa (termen care ar curge începând cu momentul la care a fost stabilită întinderea creanței). A se vedea, pentru dezvoltări privind formarea contractelor de adeziune, Juanita Goicovici, *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, Ed. Hamangiu, București, 2022, pp. 64-67.

și persoana prejudiciată (creditor al obligației de plată a despăgubirii); de asemenea, vor fi reputeate ca nescrise clauzele anticipatorii¹³, prin care, la momentul încheierii contractului de asigurare, asiguratul ar accepta anticipat extinderea termenului de 10 zile prevăzut de legiuitor.

Termenul de 10 zile prevăzut de dispozițiile art. 21 alin. (4) din Legea nr. 132/2017 pentru executarea obligației de plată a despăgubirii, care incumbă profesionistului asigurator începe să curgă doar de la momentul stabilirii întinderii creanței principale printr-o hotărâre judecătorească definitivă (a), printr-un acord intervenit voluntar între asigurator și asigurat persoana prejudiciată, ca urmare a acceptării totale sau parțiale de către asigurator, în intervalul de 30 zile de la data înregistrării solicitării, a cererii de despăgubire formulate de asigurat (b) ori ca urmare a acordului de despăgubire tacit, implicit cu privire la existența și întinderea creanței, acord tacit care intervine cu titlu de sancțiune, conform prevederilor art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017, în situațiile în care asiguratorul nu formulează o notificare de respingere/acceptare a solicitării de despăgubire în intervalul legal de 30 de zile de la data primirii acesteia (c).

În ultima ipoteză enunțată, care face obiectul sesizării în cuprinsul cererii de recurs în interesul legii, în situațiile în care profesionistul asigurator a omis să-ți îndeplinească obligația de a răspunde solicitării de plată în termenul de 30 de zile, omițând să își exprime consimțământul (acceptul ori refuzul expres, total sau parțial, al cererii de despăgubire), la expirarea intervalului legal de 30 de zile, pasivitatea debitorului asigurator va valora consimțământ implicit, tacit, declanșând curgerea unui interval de 10 zile pentru executarea obligației de plată, termen la care se referă art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017; la expirarea termenului de 10 zile alocat executării obligației de plată incumbând profesionistului, începând cu cea de a 41-a zi de la data înregistrării cererii de plată a despăgubirii, intervenind scadența obligației de plată, în beneficiul creditorului se vor aplica penalități în cuantum de 0,2 %/zi de întârziere, până la data efectuării plății. Plata daunelor moratorii la care se referă dispozițiile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 este datorată de către profesionistul debitor la momentul efectuării plății creanței principale, astfel cum rezultă din teza finală a art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 („Plata penalităților se face odată cu plata despăgubirii”).

Rămân, de asemenea, aplicabile, aserțiunile formulate, din dreptul comun al acordării daunelor moratorii, referitoare la faptul că, pentru alocarea acestor penalități, nu este necesară probarea de către creditor a existenței unui prejudiciu distinct, fiind prezumată *ope legis* existența acestui prejudiciu (al cărui cuantum este stabilit prin dispoziții legale speciale, imperative, în materia asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto la 0,2%/zi) rezultat din întârzierea profesionistului asigurator în efectuarea plății despăgubirii, începând cu cea de a 11-a zi de

¹³ Juanita Goicovici, „Multiple-Party, Multi-Claim Litigation and Permissive Joinder-Perspectives on the Consumer Law”, SUBB Iurisprudentia, vol. 63, Issue 4, 2018, pp. 35-63.

la momentul expirării intervalului de 10 zile (de la data fixării întinderii creanței) pe care debitorul profesionist îl are la dispoziție pentru a efectua plata către persoana prejudiciată.

5. Absența unei suprapuneri între sancțiunile specifice

Întrucât dispozițiile art. 21 alin. (1) și (2), respectiv prevederile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 reglementează obligații distincte, cu conținut specific, prima dintre acestea fiind o obligație de a face incumbând profesionistului asigurător (de a rezolva solicitarea de plată într-un termen de 30 de zile de la data înregistrării acesteia, prin emiterea refuzului/acceptului expres al profesionistului), iar cea de a doua fiind o veritabilă obligație de plată a cărei executare nu a avut loc în intervalul de 10 zile de la data fixării întinderii creanței, apreciem că sancțiunile specifice neexecutării fiecăreia dintre cele două categorii de obligații incumbând profesionistului nu pot fi extrapolate ori aplicate prin analogie, în alte cazuri decât cele vizate prin prevederile legale speciale menționate. În intervalul de 30 zile alocat de legiuitor profesionistului pentru a răspunde solicitării de plată a despăgubirilor, acestuia nu îi incumbă o obligație de efectuare a plății; obligația de plată revine profesionistului fie în baza dispozițiilor din dispozitivul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă (i), fie din momentul emiterii consimțământului acestuia, în sensul acceptării cererii de plată (ii), fie din momentul intervenirii consimțământului tacit (implicit) al asigurătorului (iii), în urma expirării termenului de 30 zile de la data înregistrării cererii asigurătorului/persoanei prejudiciate căreia nu i s-a adresat un răspuns expres în intervalul de 30 zile menționat în cuprinsul art. 21 alin. (1) și (2) din actul normativ. Nefiind scadentă o obligație de plată în intervalul de 30 de zile supus discuției, iar quantumul creanței nefiind stabilit, nu vor putea fi alocate nici accesoriile creanței, sub forma daunelor moratorii la care face referire alin. (5) al art. 21 din Legea nr. 132/2017.

În baza aserțiunilor din paragrafele precedente, concluzionăm că, în ipotezele în care întinderea creanței este stabilită convențional (printr-un acord expres ori tacit, intervenit între profesionistul asigurător și solicitant), iar nu printr-o hotărâre judecătorească definitivă, profesionistului asigurător nu îi incumbă o obligație de plată în termenul de 30 de zile de la data înregistrării cererii de despăgubire, ci îi revine obligația specifică de a furniza un răspuns adresat solicitantului, conținând fie refuzul său motivat de a da curs solicitării de plată a despăgubirii, fie acordul său (total sau parțial) cu privire la întinderea creanței, prin raportare la valoarea despăgubirilor solicitate în cuprinsul cererii. Prin urmare, apreciem că neexecutarea obligației specifice revenind profesionistului asigurător, reglementată în termeni imperativi, în cuprinsul art. 21 alin. (1) și (2) din actul normativ nu poate fi asimilată neexecutării ori executării cu întârziere a unei obligații de plată, încât să atragă, pentru debitor, obligarea la plata unor penalități de întârziere, sub forma

daunelor moratorii de 0,2%/zi de întârziere la care face referire alin. (5) al art. 21 din Legea nr. 132/2017. Sancțiunea specifică neexecutării obligației de a face descrise în textul art. 21 alin. (1) și (2) din actul normativ (de a răspunde solicitării de plată în termen de 30 de zile de la înregistrarea acesteia) intervine *ope legis*, la expirarea intervalului de 30 zile menționat fără ca profesionistul să fi adresat un răspuns solicitantului, în sensul admiterii/respingerii motivate a solicitării; pentru a sancționa pasivitatea profesionistului asigurator și pentru a tempera potențialele încercări ale acestuia de tergiversare a soluționării cererilor de plată a despăgubirilor, în raporturile profesionistului cu „partea vulnerabilă” a raportului juridic, legiuitorul a operat cu prezumarea absolută a acordului acestuia cu privire la existența creanței și cu privire la întinderea despăgubirilor (prezumția existenței consimțământului tacit, implicit al asiguratorului cu privire la valoarea creanței indicate în cuprinsul cererii de despăgubire¹⁴) la expirarea unui interval de 30 de zile alocat profesionistului pentru soluționarea solicitării de plată a despăgubirii. În aceste cazuri, acordul părților (profesionist asigurator și persoana prejudiciată) va interveni tacit, în sensul stabilirii întinderii sau valorii creanței la quantumul solicitat în cuprinsul cererii de plată, pe care profesionistul nu a respins-o (total sau parțial) printr-un refuz motivat, în termenul de 30 zile alocat prin prevederile art. 21 alin. (1) și (2) din actul normativ.

Rolul acordului (tacit sau expres) intervenit între profesionist asigurator și asigurat/persoana prejudiciată este acela de a fixa existența și întinderea creanței al cărei titular a adresat solicitarea de plată (în contextul în care aceste elemente sunt fixate convențional, iar nu printr-o hotărâre judecătorească definitivă). Posterior intervenirii acordului menționat (fie prin emiterea consimțământului expres al profesionistului asigurator, în intervalul de 30 zile de la înregistrarea solicitării, fie prin intervenirea acordului tacit, ca urmare a expirării termenului de 30 zile, în absența unui refuz/accept expres al profesionistului), asiguratorului îi incumbă obligația de plată a despăgubirii în quantumul acceptat expres/tacit, debitorul beneficiind de un interval de 10 zile de la data intervenirii acordului expres/tacit, pentru efectuarea plății, conform prevederilor art. 21 alin. (4), iar dacă acesta nu se conformează, întârziind executarea obligației de plată, va datora penalități de întârziere în quantumul legal, de 0,2 %/zi de întârziere, fiind aplicabile dispozițiile art. 21 alin. (5) din actul normativ. În narativul supus dezbaterii, dacă profesionistul asigurator a omis comunicarea către solicitant, a unei rezolvări a solicitării (fie în sensul respingerii motivate, totale ori parțiale a acesteia, fie în sensul acceptării cererii adresate) într-un interval de 30 zile de la „înaintarea” de către solicitant a cererii, la expirarea acestui termen va interveni acordul tacit al părților cu privire la quantumul despăgubirii (quantum care este „preluat” din cuprinsul solicitării de plată înregistrate), iar profesionistul va datora plata acesteia într-un

¹⁴ Yvonne Lambert-Faivre, Stéphanie Porchy-Simon, *Droit du dommage corporel. Systèmes d'indemnisation*, 9e édition, Ed. Dalloz, Paris, 2022, pp. 112-126.

interval de 10 zile de la expirarea termenului de 30 zile (dată la care intervine acordul tacit între părțile raportului juridic); începând cu cea de a 41-a zi de la momentul „înaintării” cererii de plată a despăgubirii, căreia nu i s-a formulat un răspuns în intervalul legal, vor începe să curgă penalitățile de întârziere (daunele moratorii în cuantum de 0,2 %/zi) pentru obligația de plată devenită scadentă în baza acordului tacit.

6. Concluzii

Urmând un raționament similar celui enunțat în considerentele Deciziei ÎCCJ nr. 18/2023 din 23 octombrie 2023, în sensul imposibilității acordării daunelor moratorii în intervalul de 30 de zile alocat prin dispozițiile art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 pentru formularea unui răspuns de către profesionistul asigurător, pe care să îl adreseze solicitantului, apreciem că se impune a fi reținut că această obligație de a face are un obiect specific (nefiind o obligație de plată căreia să îi fie acroșate daune moratorii pentru întârzierea în executare); plecând de la existența unei sancțiuni specifice (prezumarea existenței consimțământului tacit al profesionistului asigurător), alocarea unor penalități de întârziere în intervalul de 30 zile de la data „înaintării” cererii este inadecvată, sancțiunea acordării daunelor moratorii de 0,2 %/zi de întârziere la care face trimitere textul art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 fiind caracterială doar pentru obligațiile de plată incumbând asigurătorului, a căror executare nu a avut loc în intervalul de 10 zile de la data stabilirii întinderii creanței; considerăm că rezolvarea rămâne a fi identică (în sensul imposibilității acordării daunelor moratorii) în cazul acordului tacit, anterior expirării celor 30 de zile alocate pentru rezolvarea cererii adresate asigurătorului.

Opinăm că pasivitatea profesionistului, în sensul nemiterii refuzului/acceptului expres cu privire la cererea de despăgubire în termenul de 30 zile de la data „înaintării” cererii de către asigurat/persoana prejudiciată se va sancționa cu intervenirea acordului tacit de fixare a cuantumului creanței și că nu se va putea analiza, simultan, într-o neexecutare/executare cu întârziere a obligației de plată a despăgubirilor, care să antreneze datorarea de daune-moratorii în cuantumul de 0,2 %/zi de întârziere specificat în art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017. Astfel cum se precizează în cuprinsul art. 21 alin. (4) din actul normativ, profesionistul (asigurătorul RCA) datorează plata despăgubirii „în termen de 10 zile de la data acceptării ofertei de despăgubire prevăzută la alin. (1) lit. a) sau de la data la care asiguratorul RCA a primit o hotărâre judecătorească definitivă sau acordul entității de soluționare a litigiului cu privire la suma de despăgubire pe care este obligat să o plătească”. Considerăm că sunt de strictă interpretare prevederile art. 21 alin. (5) teza I din actul normativ, conform cărora „Dacă asiguratorul RCA nu își îndeplinește obligațiile în termenul prevăzut la alin. (4) sau și le îndeplinește defectuos,

inclusiv dacă diminuează nejustificat despăgubirea sau întârzie achitarea despăgubirii, acesta este obligat la plata unor penalități de 0,2% pe zi de întârziere calculate la nivelul sumei de despăgubire convenită sau la diferența de sumă neachitată". Apreciem, prin urmare, că, astfel cum în mod corect s-a reținut în cuprinsul Deciziei ÎCCJ nr. 18/2023, aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 nu poate fi extinsă pentru a îngloba situațiile de neexecutare a celorlalte obligații de a face care incumbă profesionistului asigurator pentru care legiuitorul a prevăzut o sancțiune specifică (astfel cum este cazul obligației de soluționare a cererii într-un interval de 30 zile și de a formula un răspuns adresat solicitantului, a cărei neexecutare este sancționată cu prezumarea acordului tacit asupra cuantumului despăgubirii, cuantum care nu poate fi diminuat ulterior, în manieră unilaterală, de către asiguratorul RCA).

Întrucât prevederile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 se referă *in terminis* doar la neexecutarea parțială/executarea cu întârziere a obligației de plată; acestea nu vizează formarea acordului tacit privind cuantumul despăgubirii, ci etapa efectivă, posterior intervenirii acordului expres/tacit între părți; sunt vizate de prevederile alin. (5) doar ipotezele în care, posterior stabilirii întinderii creanței, profesionistul debitor recurge la „diminuarea nejustificată a cuantumului despăgubirii” fixat prin hotărâre judecătorească definitivă/decizie a unei entități SAL necontestată în termenul legal/acord expres/acord tacit între persoana prejudiciată și profesionistul asigurator), respectiv recurge la executarea cu întârziere a obligației de plată a despăgubirii al cărei cuantum a fost stabilit într-una din modalitățile descrise. Aceste dispoziții legale privitoare la acordarea daunelor moratorii în valoare de 0,2 % din suma datorată/zi de întârziere prezintă caracter special (iar nu general, nefiind aplicabile tuturor obligațiilor de a face incumbând profesionistului asigurator RCA) și sunt de strictă interpretare, domeniul de aplicare al acestora fiind limitat la cazurile descrise în alin. (5) al art. 21 din actul normativ. În alți termeni, aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 depinde de preexistența unui acord tacit /expres de fixare a întinderii creanței ori de existența unui act jurisdicțional care a stabilit întinderea creanței solicitantului despăgubirii; în intervalul de 30 zile de la data „înaintării” solicitării către profesionistul asigurator RCA, pentru „activarea” obligației de plată incumbând profesionistului, este necesar să intervină acordul expres al părților asupra întinderii creanței (i) sau acordul tacit al acestora, prin acceptarea implicită a conținutului solicitării, de către profesionistul care nu a emis un răspuns în intervalul legal de 30 zile (ii); pentru situațiile în care pasivitatea profesionistului asigurator a atras aplicarea prezumției acordului tacit cu privire la întinderea creanței, daunele moratorii vor putea fi acordate la expirarea intervalului de 10 zile (de la data intervenirii acordului tacit), interval alocat profesionistului debitor pentru efectuarea plății, conform prevederilor art. 21 alin. (4) din actul normativ.

Bibliografie

1. Chanh, Sylvie; Pechinot, Jean, *Manuel de l'assurance automobile*, Ed. L'Argus de l'assurance, 5e édition, Antony, 2016;
2. Chiric, Liviu; Chiric, Carmen-Simona; Cimpoca, Andreea-Cerasela; Mardare, Alina-Nicoleta, *Asigurările de bunuri și persoane. Practică judiciară comentată*, Ed. Universul Juridic, București, 2021, ISBN: 978-606-39-0863-7;
3. Goicovici, Juanita, „Multiple-Party, Multi-Claim Litigation and Permissive Joinder-Perspectives on the Consumer Law”, *SUBB Iurisprudentia*, vol. 63, Issue 4, 2018;
4. Goicovici, Juanita, *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, Ed. Hamangiu, București, 2022, ISBN: 978-606-27-2024-7;
5. Iordache, Florin, „Efectele Deciziei 18/2023 privind dispozițiile art. 14 alin. (3) teza a doua din Legea 132/2017”, disponibil la adresa <https://www.juridice.ro/711588/efectele-deciziei-18-2023-privind-dispoziitiile-art-14-alin-3-teza-a-doua-din-legea-132-2017.html>;
6. Lambert-Faivre, Yvonne; Porchy-Simon, Stéphanie, *Droit du dommage corporel. Systèmes d'indemnisation*, 9e édition, Ed. Dalloz, Paris, 2022;
7. Mior, Olga; Simon, Jean-François, *L'assurance des flottes automobiles. Gestion des risques, tarification et souscription des contrats, règlement des sinistres*, Ed. L'Argus de l'assurance, 3e édition, Antony, 2022;
8. Nemeș, Vasile, *Dreptul asigurărilor*, ediția a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, ISBN: 978-606-27-1724-7;
9. Paillet, Pauline, *Manuel de droit européen des assurances*, 2e édition, Ed. Bruyillant, Bruxelles, 2022;
10. Sferdian, Irina, *Dreptul asigurărilor*, ediția a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2019, ISBN: 978-606-18-0839-7.